

Excavacions arqueològiques a Coll de Nargó han descobert restes fòssils de la tortuga marina més gran mai trobada a Europa. La seua antiguitat s'estima en uns 70 milions d'anys i la seua mida, de fins a quatre metres de llarg. Actualment es restauren a la Dinosfera de l'Alt Urgell i s'exposaran al públic a partir del setembre.

PALEONTOLOGIA TROBALLA

Descobreixen a l'Alt Urgell restes fòssils de la tortuga marina més gran d'Europa

Trobada a Coll de Nargó, de quatre metres de llarg i 70 milions d'anys d'antiguitat

C. SANS

LA SEU D'URGELL | Personal de l'Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont (ICP) treballa aquests dies a l'Alt Urgell per netejar i restaurar les restes fòssils de la tortuga marina més gran trobada a Europa. Van aparèixer a Coll de Nargó, entre els pobles de Valldarques i Gavarra. La seua antiguitat s'estima entre 70 milions d'anys i la seua mida, entre tres metres i mig i quatre metres. Les seues dimensions superen les de l'exemplar més gran trobat fins a la data, una gran tortuga del gènere Archelon que es conserva actualment al Museu d'Història Natural de Viena.

L'existència d'aquestes restes va sortir a la llum l'any 2017, quan un turista alemany els va veure i en va donar avis. L'estudi del jaciment va arribar quatre anys després, entre finals del 2020 i principis d'aquest any. Va ser llavors quan es van extreure del terra els fragments fossilitzats de la gran tortuga, així com altres d'ossos que corresponien a altres exemplars. El lloc de l'actual Pirineu on els van trobar estava submergit sota el mar fa setanta milions d'anys. El paleontòleg Oscar Castillo, encarregat de les visites guiades a la Dinosfera, va protar a terme la primera anàlisi de la troballa.

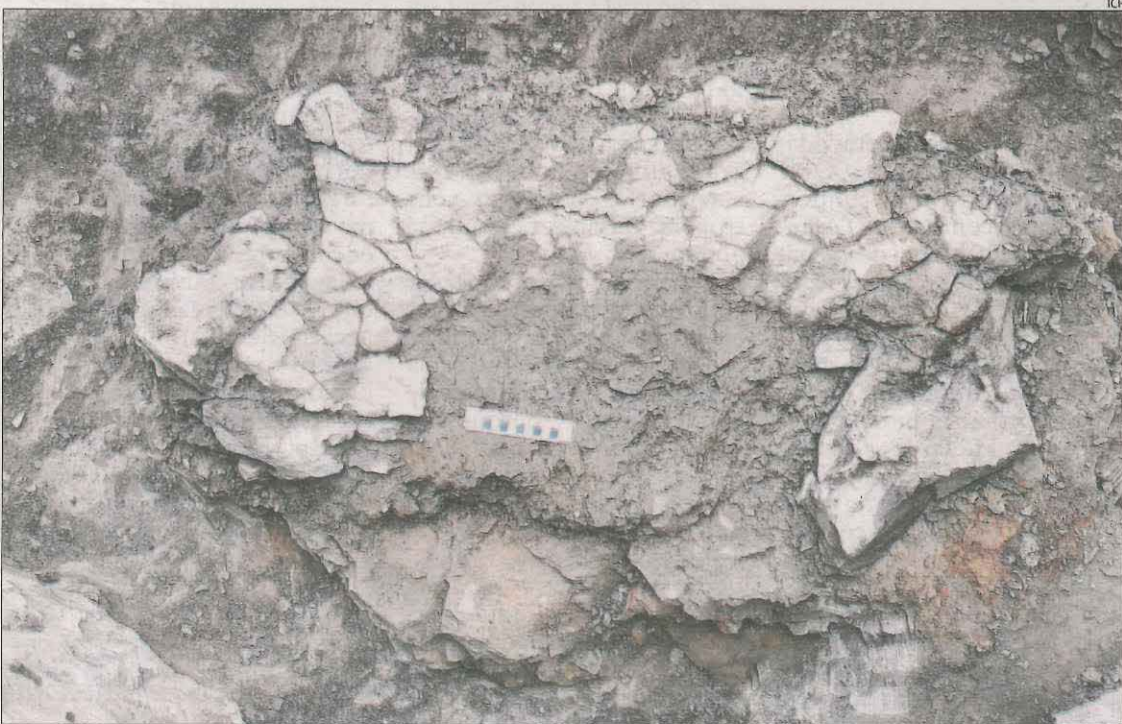
Per la seua part, el cap del grup d'investigació en ecosistemes de dinosaures de l'ICP, Àngel Galobart, va explicar que les restes en les quals treballen els restauradors pertanyen a la pelvis de la tortuga, d'un metre d'ample. "Basant-nos en les mesures de la pelvis, podem determinar que el diàmetre de la tortuga mesurava uns dos metres i mig, i l'animal feia entre tres metres i mig i quatre de longitud", va valorar. Els primers indicis apuntaven que els fòssils pertanyien a part de la closca de la tortuga, "però al començar-hi a treballar vam veure que es tractava de la pelvis", va puntualitzar.

A la vista dels visitants

La restauració de la pelvis de la tortuga es porta a terme a la Dinosfera i els visitants poden observar el procés. Una vegada finalitzin aquests treballs, està previst exposar-los al públic a les instal·lacions del museu Dinosfera a partir d'aquest mes de setembre.

La restauració de les restes fòssils de la pelvis de la gran tortuga al museu Dinosfera.

La pelvis de la tortuga al jaciment entre els pobles de Valldarques i Gavarra.

Troben i restauren un niu amb sis ous fossilitzats de dinosaure

■ L'Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont encapçala també l'estudi d'una posta d'ous de dinosaure que es va localitzar l'any passat a la comarca de l'Alt Urgell. En aquesta ocasió, la troballa va tenir lloc al curs del riu Sallent i el niu contenia sis ous. Els treballs s'estan duent a terme al museu de Coll de Nargó. Una vegada estigui restaurat, el niu se sumará a la posta més gran d'Europa, de 28 ous de dinosaure, localitzada l'any 2005 al jaciment de Pinyes.

De la mateixa manera que amb els treballs per restaurar la pelvis de la tortuga, també en aquest cas els visitants poden observar el procés de restauració.

LES CLAUS

Dos museus

■ El museu Dinosfera a l'Alt Urgell, juntament amb el de la Conca Dellà, al Pallars Jussà, es complementen entre si i difonen la paleontologia des de les comarques del Pirineu de Lleida.

Atractiu de l'Alt Urgell

■ El municipi de Coll de Nargó ha convertit els seus jaciments en un atractiu turístic. A més del museu Dinosfera, compta amb el Mirador del Cretaci, a la zona de Pinyes. Allà es va trobar l'any 2005 el niu de dinosaures més gran d'Europa, amb vint-i-vuit ous.

Restauració a la vista

■ Els visitants de la Dinosfera que participen aquest estiu en visites guiades de la mà d'un paleontòleg poden observar el treball de preparació de les restes fòssils de la tortuga gegant, que estarà en exposició a partir del proper mes de setembre, i també de l'últim nou niu d'ous de dinosaure trobat a la zona, amb sis ous.

INFRASTRUCTURES CARRETERES

Abertis anuncia a la plantilla que seguirà a l'AP-2 fins a tres mesos després del final del peatge

Els comunica que espera seguir a càrrec del manteniment de l'autopista fins al 30 de novembre || Mesura provisional fins que l'empresa que l'explotarà els propers dos anys pugui agafar el relleu

X. RODRÍGUEZ

LLEIDA | Abertis, l'actual concessionària de l'AP-2, ha comunicat a la seua plantilla que seguirà al capdavant del manteniment de la carretera fins a tres mesos després del final del peatge de l'autopista, que s'aixecarà el pròxim 1 de setembre. Així ho van corroborar ahir fonts dels sindicats UGT i CCOO, que van apuntar que l'empresa exercirà aquests treballs fins al 30 de novembre per encàrrec del ministeri de Transport. Es tracta d'una mesura provisional per garantir la continuïtat del servei fins que l'Estat contracti les empreses que explotaran l'autopista durant els propers dos anys. Les mateixes fonts van puntualitzar que això no suposa allargar la concessió.

El procés d'adjudicació continuava ahir en curs. A Lleida, la unió temporal d'empreses (UTE) formada per l'empresa lleidatana Arnó, Aquaterra i Rubau va obtenir la millor valoració el mes de juliol passat, però el contracte no s'ha adjudicat. De fet, l'UTE encara presentava aquest mes documentació addicional a petició del ministeri de Transport, com a pas previ per poder formalitzar l'adjudicació.

El contracte inclou tant l'explotació de la carretera com de les àrees de servei, per les quals l'adjudicatària haurà de pagar un cànon a l'Estat.

Fonts de l'empresa Áreas SA es van limitar a afirmar ahir que les gasolineres en el traçat de

LES CLAUS

<p>Manteniment de l'autopista</p> <p>■ L'actual concessionària de l'AP-2, Abertis, seguirà al capdavant del manteniment de l'autopista fins al 30 de novembre, segons UGT i CCOO. No obstant, les barreres s'aixecaran l'1 de setembre.</p>	<p>Mesura transitòria</p> <p>■ Fonts sindicals van explicar que aquesta és una mesura temporal fins que les noves adjudicatàries de l'explotació de l'AP-2 puguin finalment fer-se càrrec de l'autopista.</p>	<p>Final del peatge al setembre</p> <p>■ L'AP-2 passarà a ser lliure de peatges l'1 de setembre, encara que Abertis segueixi a càrrec del manteniment. Així ho ha assegurat fins ara el ministeri de Transport i els sindicats ho van corroborar.</p>
 <p style="text-align: center;">Imatge del peatge de l'autopista AP-2 a les Borges Blanques.</p>		
<p>Nova explotació</p> <p>■ L'Estat ha fet una proposta d'adjudicació a l'UTE formada per Arnó, Aquaterra i Rubau. La setmana passada les empreses van aportar documentació addicional que els va ser requerida per poder formalitzar el contracte.</p>		
<p>Desenes de llocs, en l'aire</p> <p>■ L'adjudicatària haurà de subrogar els contractes de 30 empleats de manteniment de l'AP-2 a Lleida. No està obligada a fer-se càrrec d'altres com els d'àrees de servei o neteja, que sumen uns 60 llocs de treball.</p>		
<p>ERO d'Abertis</p> <p>■ Abertis ha presentat un expedient de regulació d'ocupació (ERO) pel final dels peatges que afecta 348 treballadors de l'AP-2 i l'AP-7. Deu són cobradors de peatge a Lleida.</p>		
<p>La Generalitat vol la vinyeta</p> <p>■ La Generalitat demana el traspàs de totes les competències de carreteres a Catalunya, inclosa l'AP-2, per implementar, quan acabin les concessions en vigor, el sistema de pagament per vinyeta.</p>		

l'autopista continuaran donant servei.

El final de la concessió, que expira el 31 d'agost, suposarà aixecar els peatges després de més de quatre dècades en què l'autopista ha estat de pagament.

Val a recordar que la nova adjudicatària haurà de subrogar els contractes de 30 empleats que actualment s'encarreguen de la conservació i el manteniment de l'autopista. Tanmateix, no està obligada a quedar-se amb altres

treballadors, com els de les àrees de servei, neteja o jardineria, que suposen aproximadament seixanta llocs de treball, a Lleida, segons consta als plecs del concurs que va convocar l'Estat (vegeu SEGRE de dimarts pas-

sat). Per la seua part, Abertis ha presentat un expedient de regulació d'ocupació (ERO) pel final de les concessions, que implicarà l'acomiadament de 348 treballadors, deu d'ells cobradors a Lleida.

Cues per entrar a Andorra ■ La carretera N-145, que dona accés Andorra a través de la frontera de la Farga de Moles, va registrar ahir una circulació densa i cues de fins a deu quilòmetres. Cap a les 13.00 hores, les retencions van arribar fins a la Seu d'Urgell (a la imatge).

MOBILITAT XARXA VIÀRIA

Dotze trams de carreteres de la Generalitat en obres

LLEIDA | La Generalitat ha ampliat a 12 els trams de carreteres de la seua titularitat a Lleida que estan en obres aquest estiu. Així, durà a terme treballs al ferm de l'L-401 i la C-462 a Alinyà i Tuixent. També farà manteniment a la travessia de Baqueira, la C-12 a Alcoletge, la C-26 a Castellar de la Ribera i l'L-3322 a Linyola.

Aquestes noves actuacions se sumen a la construcció de la rotonda de la C-13 a Tremp i a la

millora de dos trams del port de la Bonaigua, la C-462 d'Adraén a Ortedó i l'accés a Port del Comte, com ja va avançar SEGRE. Així mateix, les obres a la C-14 entre Organyà i Montan de Tost i el túnel de Trespons estan ja en la fase final. Tot això suposa un pressupost de 54,4 milions.

A tot Catalunya, el Govern inverteix més de 300 milions per millorar la xarxa viària i potenciar el transport públic.

MUNICIPIS POLÍTICA

Les Borges elabora un nou pla d'igualtat

LES BORGES | La junta de govern de l'ajuntament de les Borges Blanques va aprovar ahir elaborar un nou pla d'igualtat que doni continuïtat al que ha estat vigent entre els anys 2017 i 2021. L'objectiu és generar les mateixes oportunitats i tracte entre treballadors i treballadores municipals per desenvolupar la seua carrera professional, prevenir i eliminar possibles discriminacions i utilitzar les eines i recursos necessaris per erradicar estereotips i obstacles que dificulten el dret a la igualtat i a la no-discriminació.

Castelló impulsa una borsa de guies turístics

CASTELLÓ DE FARFANYA | L'ajuntament de Castelló de Farfanya crearà una borsa de guies per a rutes turístiques. L'alcalde, Omar Noumri, va explicar a Ràdio Balaguer que seguiran un model similar al de la capital de la Noguera. Val a recordar que Castelló va inaugurar divendres la restauració del calabós del Palau dels Ducs d'Alba i la font monumental.

Aran homenatja l'artista Palmira Jaquetti

VIELHA | El Museu d'Art de Val d'Aran ha organitzat aquesta setmana una sèrie d'actes a l'Ecomusèu çò de Joanchiquet de Vilamòs per visibilitzar Palmira Jaquetti, que va destacar en camps com la poesia i la música i que va establir la seua segona residència a Aran.

Al jutge i a Fiscalia la denúncia que atribueix abús de poder a Ezquerra

Segons l'alcalde d'Alcarràs, en un ple 'expres' i sense públic emès per internet

MARÍA MOLINA

ALCARRÀS | La denúncia per presumpte abús de poder que la Policia Local d'Alcarràs va formular contra el que va ser exprimer tinent d'alcalde del municipi, l'independent Manel Ezquerra (Sempre Alcarràs), ha arribat a la Fiscalia i al jutjat de guàrdia. Així ho va explicar ahir l'alcalde, Jordi Janés (JxCat), en el ple extraordinari convocat a instàncies d'ERC, a l'oposició. Va ser una sessió *expres* i sense públic, que es va emetre a través d'internet i que no va durar més d'una hora. Cada portaveu va tenir cinc minuts per exposar el seu posicionament i dos de rèplica, cosa que Ezquerra va qualificar de poc democràtica. Després del ple, Janés va explicar que el caporal de la Policia Local va portar el dia 9 les diligències al ministeri públic i al jutge, tal com dicta la normativa. Aquests hauran de determinar si troben indicis de delictes i si obren diligències. L'alcalde va afegir que es va remetre als informes de baixa dels agents implicats en els fets del 30 de juliol de la baralla entre Ezquerra i els policies: aquests acusen l'edil d'exigir-los que arrestessin un home i increpar-los al negar-se ells a fer-ho. També li atribueixen expressions denigrants contra una agent per la seua condició de dona. El regidor ho nega i diu que va demanar auxili per l'assetjament d'un veí. Ezquerra

LES FRASES

El ple extraordinari celebrat ahir a Alcarràs i que va durar menys d'una hora.

«Se m'ha linxat públicament i ningú no va moure un dit quan em van assetjar»

MANEL EZQUERRA
EDIL ACUSAT

«No és el primer cop que hi ha queixes per aquest tracte al personal municipal»

LAIA SISÓ
ERC

«Vull responsabilitat per assegurar la governabilitat els dos propers anys»

JORDI JANÉS
ALCALDE D'ALCARRÀS

va ser apartat de les seues funcions al govern i els altres dos edils de Sempre Alcarràs van dimitir per solidaritat. JxCat governa ara en minoria amb 4 dels 13 membres del consistori. Ezquerra va insistir que se l'ha

linxat públicament, jutjat abans del judici, i va lamentar que ningú va actuar davant de l'assetjament que atribueix a un veí contra ell i la seua família. Laia Sisó (ERC) va dir que aquest incident no és un cas aïllat i que

«els treballadors municipals no són esclaus». Per això va exigir la dimissió d'Ezquerra. Gema Escar (PSC) va instar a deixar que el procés judicial segueixi el seu curs i aclareixi aquesta situació "surrealista".

BALANÇ ONADA DE CALOR

L'accés al medi natural seguirà amb restriccions fins demà

Les empreses nàutiques de Mont-rebei reprenen l'activitat

REDACCIÓ

LLEIDA | El departament d'Interior de la Generalitat ha prorrogat part de les restriccions d'accés al medi natural fins demà dimecres per l'alt risc d'incendi i manté el pla Infocat en fase d'alerta. Seguiran suspeses l'acampada i activitats esportives, els casals d'estiu, colònies i estades esportives, i l'activitat agrícola que comporti utilitzar maquinària entre les 10.00 i les 20.00 hores. Es manté limitada la circulació dins dels boscos a la mateixa franja horària, així com les obres i intervencions en la xarxa interurbana de carreteres.

Les restriccions que fins ahir pesaven sobre el Montsec i la Baronia de Rialb no consten a la nova pròrroga. De fet, em-

preses d'aventura d'Àger, que ofereixen vols en parapent i activitats nàutiques a Mont-rebei, van poder reprendre ahir la seua activitat després del tancament del cap de setmana, que va motivar anul·la-

cions de reserves. En canvi, les restriccions es prorroguen en altres espais naturals de Catalunya com els massissos de l'Albera, el Montgrí, el Montsant i el Parc Natural del Cap de Creus.

La temperatura més alta de l'onada de calor es va registrar a Sant Romà d'Abella, al Pallars Jussà, amb 43,1 graus dissabte. Ahir els termòmetres no van arribar a superar els 35 graus a Lleida. D'altra banda, la Seu va tancar ahir l'accés gratuït a la piscina municipal, una mesura puntual durant el cap de setmana passat per la calor, informa C. Sans. Altres poblacions de les comarques lleidatanes també van optar per la mateixa iniciativa com són Bellpuig o la Granadella.

LES CLAUS

Temperatures màximes

■ La màxima es va registrar a Sant Romà d'Abella el 14 amb 43,1°. El mateix dia a Organyà hi va haver 42,7 graus i a Lleida 42. A Solsona 41,7 i a Cervera 41,2.

Bombers

■ Per ara han treballat en 112 incendis, 41 de forestals i 39 d'agrícoles.

POLÍTICA PLENS

Unanimitat a Vielha per revocar el polèmic augment de les taxes

VIELHA | El ple de Vielha va aprovar ahir per unanimitat revocar la modificació de les ordenances que es van aprovar el 28 de juliol. Ho va fer després de la polèmica per l'augment de les taxes. L'hostaleria va denunciar que la de la xarxa d'aigua augmentaria de 150 a 500 euros a l'any per a hotels de 4 i 5 estrelles de fins 20 places, i per cada plaça de més haurien d'abonar 8 euros quan ara són 5,26.

Segons va afirmar l'ajuntament, el canvi en les ordenances pretenia "dotar d'equilibri fiscal" el pressupost municipal de l'any 2022 i "cobrir el dèficit que generen els serveis essencials que es presten al municipi". Van apuntar que ara serà necessari obrir un debat per establir una planificació a llarg termini

que garanteixi un creixement equitatiu de tot el municipi amb millores i ampliacions dels seus serveis i que permeti cobrir les necessitats que pugui haver-hi.

Trenta anys sense abordar-ho

L'alcalde, Juan Antonio Serano (Unitat d'Aran), va explicar que "fa més de trenta anys que no s'ha abordat la problemàtica que genera la falta d'ingressos en relació amb el creixement i l'augment de serveis municipals que es presta a la ciutadania, així com l'adaptació i millora d'infraestructures bàsiques com el proveïment i canalització de l'aigua". "S'haurà de buscar noves vies de finançament per poder dur a terme futures inversions en els serveis bàsics", va dir.

FESTIVALS ESDEVENIMENTS

Música popular a la Granadella

Del 20 al 22 d'agost amb més d'onze activitats gratuïtes i amb aforament limitat a la plaça de la Vila || Arrançarà amb el ja tradicional concert d'havaneres

El diputat provincial Joan Gilart, amb l'alcaldesa i la tinent d'alcalde de la Granadella.

REDACCIÓ

| LA GRANADELLA | La població de la Granadella serà, del 20 al 22 d'agost, la capital de la música popular i tradicional amb la celebració de la 28 del Festival de Música Popular i Tradicional Catalana. Organitzat per l'ajuntament i amb el suport de la diputació de Lleida, comptarà amb actuacions a l'aire lliure i gratuïtes a la plaça de la Vila amb aforament limitat.

"A diferència de l'any passat, en el qual ho vam haver de reduir tot a només una acció per dia i sense cap activitat complementària, en aquesta ocasió hem pogut programar més actuacions i començar divendres amb les havaneres, com ja és tradició", va explicar Atzara Noguera, alcaldessa de la Granadella.

Les actuacions musicals començaran el divendres 20

d'agost a les 22.30 hores amb les havaneres del grup L'Espingari. Dissabte a les 13.00 hores tindrà lloc l'actuació d'Electrogralla i a la tarda, a les 18.30 hores, arribarà l'espectacle familiar *De poetes, cançonetes*. A la nit, 22.30 hores, *Cançons populars i de taverna* amb Julivert. L'últim dia al matí serà el torn de les sardanes amb la Cobla Contemporània. A la tarda, 18.30 hores, *Cançons i romanços* amb

Jaume Arnella i Rafel Salla. I a les 20.00 hores *25 anys component entre violins i dones*, a càrrec de Les Violines.

A banda de les actuacions musicals, en aquesta edició el festival també recupera les activitats impulsades per les associacions del municipi com la Cursa de les Pedretes i de la Cordera, el concurs de bitlles o el mercat de productes artesanals a la plaça.

AGENDA

Divendres 20 d'agost

19.00 h: Tast de productes a l'Àntic Dipòsit.

22.30 h: Havaneres amb L'Espingari.

Dissabte 21 d'agost

11.30 h: Cursa de les Pedretes.

13.00 h: Concert Electrogralla.

17.30 h: Cursa de la Cordera.

18.30 h: Espectacle familiar *De poetes, cançonetes*.

22.30: *Cançons populars i de taverna*, amb Julivert.

Diumenge 22 d'agost

10.00 h: XVI Concurs de Bitlles Vila de la Granadella.

13.00 h: Sardanes amb la Cobla Contemporània.

18.30 h: *Cançons i romanços*, amb Jaume Arnella i Rafel Salla.

20.00 h: *25 anys component entre violins i dones* amb Les Violines.

MÚSICA

Trio Nilo tanca el cicle de jazz de la Seu d'Urgell

| LA SEU D'URGELL | El grup Trio Nilo serà l'encarregat de posar punt final aquesta nit, a les 22.00 hores, al cicle de jazz *Dilluns, dijazz, dimecres* de la Seu d'Urgell i que ha inclòs tres sessions celebrades al Claustre de Racionero, a Sant Domènec i, en aquesta última cita, al Parc del Segre. El Trio Nilo està format per l'urgellenc Kike Pérez, Tomàs Pujol i Ernest Pipó i la formació presentarà el seu primer disc, *Planeta desierto*, gravat el passat 2020 i promocionat aquest any 2021.

PROJECCIONS

Arriba als cines la mítica sèrie de D'Artacan

| BARCELONA | La mítica sèrie dels anys 80 *D'Artacan i els tres gossos mosqueters* arriba demà als cines en format pel·lícula. El mateix guionista i director de muntatge de 26 dels capítols, Claudio Biern Boyd, ha resumit en noranta minuts la novel·la més famosa d'Alexandre Dumas en una "versió actualitzada".

El film, que es distribuirà en més de 45 països, arriba doblat al català i està fet en animació digital i en 3D, mantenint els personatges de la sèrie original.

CERTAMEN CINE

Onze curts internacionals competiran des de demà en el desè Mostremp

| TREMP | El cine La Lira de Tremp tornarà a acollir a partir de demà dimecres el festival Mostremp, la mostra de cine rural del Pallars. Així, per a aquesta edició, la desena, una selecció d'onze curts de temàtica rural competiran a la secció oficial a concurs. Durant cinc dies el festival presentarà una programació àmplia i destinada a tots els públics.

La mostra començarà amb una acció teatral de la mà de la companyia A Galet. Així mateix, la inauguració s'iniciarà amb un acte presentat per Ferran Castells i Magda Borrell i posteriorment es projectarà la pel·lícula *Almost Ghosts*, d'Ana Ramón Rubio.

A banda del cine, el festival comptarà amb altres activitats,

com per exemple quatre propostes per al públic infantil i juvenil, l'exposició *Maquinitas* divendres de les 22.30 hores a la 01.00 a la plaça de l'església i el concert de Lozano y Los Frentes Abiertos dissabte a les 22.00 hores al pati del col·legi Valldeflors.

El diumenge 22 d'agost tindrà lloc l'acte de clausura en el qual es projectarà el documental *Camí d'Arreu*, en el qual es mostra una visió de la despoblació del món rural. Posteriorment tindrà lloc l'entrega de premis als curts guanyadors.

En la mateixa línia, fins a vuit localitats del Pallars participen aquest any en l'aposta itinerant del certamen, el Mostremp Sobre Rodes, que ja ha passat per set municipis.

ACTIVITATS NATURALESA

Rocaviva impulsa la vinculació de les arts amb l'obra de Kliment Olm

| EL PONT DE BAR | El Laberint Màgic de Rocaviva preveu obrir l'espai a nous col·lectius i ampliar el ventall d'activitats incloent disciplines artístiques com la

dansa o l'escriptura per vincular-les amb l'obra de l'artista Kliment Olm. Recentment es va dur a terme el primer taller de dansa i paisatge i des

de l'entitat gestora esperen començar a treballar amb col·legis, instituts i persones amb altres capacitats per promoure la creativitat.